

Ben ik mijn lijf ?

Petra Bolhuis &
Theo Meereboer
www.maieutiek.nl

9

Wie ben ik?

- Ik ben niet mijn geest/ratio/bewustzijn,
- Ik ben niet mijn lichaam,
- Ik ben niet mijn brein,
- Ik ben een proces, een differentie, een verschil.

Maieutiek-2017-9

Ik ben niet mijn geest

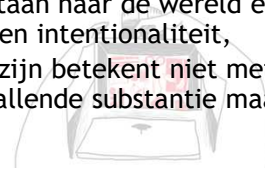
- Ik ben niet mijn geest, omdat ik zonder lichaam geen ervaringen op zou doen of gedrag zou kunnen vertonen.
- Mens-zijn is lichamelijk zijn.
- Hiermee sluiten we aan bij Locke en de Beauvoir

Maieutiek-2017-9

Ik ben niet mijn lichaam

- Als ik met mijn lichaam zou samenvallen zou er geen instantie zijn die weet had van dat gegeven,
- Als ik met mijn lichaam samenvallend stopt het uitstaan naar de wereld en dus kunnen en intentionaliteit,
- Levend zijn betekent niet met zichzelf samenvallende substantie maar proces zijn.

Maieutiek-2017-9

Ik ben niet mijn brein

- Reductionisme van een nieuwe soort,
- Nieuwste variant van het Cartesiaanse denken,
- Alsof wanneer ik het brein van een ander krijg ik dan ook die ander word.
- Maar we zijn niet ons brein, ook al is het brein mogelijkheidsvoorwaarde voor mijn bestaan.
- Er is communicatie tussen de fysieke elementen van het lichaam daaruit emergeert het 'ik'.

Maieutiek-2017-9

Differentie (Nancy)

- Het spel van Leib en Körper. Je kunt oefenen door inbeelding van die oefening en houdt je lijf fitter
- Je kunt oefenen door fysieke inspanning en dat houdt je geest fitter.
- Maar dus ook fysieke veranderingen kunnen je geest beïnvloeden en geestelijke veranderingen kunnen je lijf veranderen.

Maieutiek-2017-9

Eigenheid (M. Slors)

- Zelf als entiteit; er is ergens een zelf en die moet wel stuur hebben over wat ik doe. (ziel, brein, bewustzijn)

Theorieën trekken eerst de ziel en nu ook bewustzijn in twijfel als aanzet tot gedrag.

Maar zijn we dan onvrij?

- Zelf als identiteit; vrijheid is dat gedrag bij je past.

Maieutiek-2017-9

Ben ik mijzelf?

- Het bewustzijn controleert de eigenheid.
- Dat gaat vaak goed; “ik was mezelf niet toen ik...”
- Het gaat fout als het lichaam verkeerde waarnemingen doet, foute of gestoorde signalen doorgeeft.
- Het is dus geen totale controle, maar wel een die geoeffend kan worden. Vragen als Doe ik wel wat bij mij past? Hoe voelt dit enz.

Maieutiek-2017-9

Alweer het verschil

- Je kunt niet buiten jezelf gaan staan om jezelf te beoordelen.
- Eigenheid is dus ook een verschil.
- Ik kan zaken oefenen die nu nog vreemd voelen, maar als ik dat echt ‘wil’ kan ik straks eten lekker vinden waar iuk nu van gruw.
- Maar wie is dat dan die dat wil dat ik dat straks wel wil?

Maieutiek-2017-9

Wie ben ‘ik’?

- De relatie denken en lichaam
- De relatie persoonlijkheid lichaam
- Voorbeeld Stephen Hawking; niet hij is een persoonlijkheid die denkt en dat wordt weergegeven door een machine, de machine maakt hem tot wie hij is en beïnvloedt zijn denken.

Maieutiek-2017-9

Performatief taalgebruik

- “Ik beloof”, is iets anders dan “ik vond de soep lekker”(blz. 182). Dat lijkt een taaltrucje, maar is essentieel.
- Het (zelf)bewustzijn is geen ding waarover of waar vanuit gesproken wordt als ik ‘ik’ zeg. Het wordt erdoor gemaakt.
- Nancy en Descartes (185) “als ik ‘ik’ uitspreek dan is dit waar.

Maieutiek-2017-9

Rol van het spreken

- De geest of het denken wordt vaak in ons lichaam of helemaal los van het lichaam gedacht. Dan hebben we spreken als een middel om wat er al is naar buiten te brengen.
- De mond is het orgaan waar de relatie binnen buiten wordt gelegd; spreken breidt zich uit naar publieke ruimte.
- “Ik spreek dus ik ben”(blz. 191)

Maieutiek-2017-9